

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1To/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 9516100103
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9516100103.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obžalovaného C. V., pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 2, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 15. decembra 2021 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného C. V. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T/21/2016, z 5. augusta 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T/21/2016, z 5. augusta 2020 v časti - vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanému C. V., nar. XX. K. XXXX v F.,
trvale bytom H. XXXX/X,
XXX XX D.,

podľa § 261 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „Trestný zákon“), s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odkladá a zároveň ukladá probačný dohľad nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona obžalovanému ustanovuje skúšobnú dobu na 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. i) Trestného zákona ukladá obžalovanému povinnosť zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd napadnutým rozsudkom, sp. zn. PK-1T/21/2016, z 5. augusta 2020 v časti I. uznal obžalovaného C. V. za vinného zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to mu podľa § 261 ods. 3 a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenému Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky škodu vo výške 115 600 eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku tohto poškodeného so zvyškom jeho nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

V časti II. rozsudku Špecializovaný trestný súd podľa § 285 písm. g) Trestného poriadku oslobodil obžalovaného C. V. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 71/15/1000, z 18. júla 2016, pre skutok obžalobou kvalifikovaný ako zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 2, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, ktorý mal spáchať na tam uvedenom skutkovom základe, lebo prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby podľa § 239 ods. 2 Trestného poriadku.

Obžalovaný podal riadne a včas odvolanie len proti výroku o treste.

V odvolaní uviedol, že pri ukladaní trestu neboli správne vyhodnotené poľahčujúce okolnosti. Poukázal na predchádzajúce uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6To/2/2018, z 20. februára 2019 s tým, že ho rešpektuje od začiatku hlavného pojednávania. Uložený trest považuje za represívny a neprimerane prísny aj z toho dôvodu, že v tejto veci vystupoval len ako „biely kôň“; v čase spáchania skutku si neuvedomil následky svojho konania, pričom z výsluchov vyplynulo, že bol na celú akciu zneužitý a sám by takýto skutok nespáchal. Rok 2011 bol preňho krízový. Hoci sa dopustil ešte jedného skutku, ktorý je predmetom konania v inej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde, odvtedy, teda počas 9 rokov, sa nedopustil žiadnej protiprávnej činnosti, ba dokonca spáchal len jeden priestupok na úseku cestnej dopravy. Zdôraznil, že žije usporiadane, založil si rodinu, má maloleté dieťa, riadne pracuje a plní si povinnosti, ktoré mu z jeho podnikania vyplývajú. Je riadnym platiteľom daní, odvodov a voči štátu nemá žiadne podlžnosti. Od uvedeného roku teda preukázal svoju snahu o nápravu, o čom svedčí aj jeho prístup k prejednávanej veci. Navrhol, aby najvyšší súd v jeho prípade prehodnotil existenciu poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej v priznaní a oľutovaní trestného činu a v nadväznosti na to zrušil napadnutý rozsudok a uložil mu miernejší trest s podmieneným odkladom na dlhšiu skúšobnú dobu za uloženia primeraných obmedzení.

Prokurátorka k tomuto odvolaniu uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za správny a uložený trest za spravodlivý. Trest odňatia slobody vo výmere 4 roky bol totižto obžalovanému uložený v prvej polovici trestnej sadzby. S prihliadnutím na okolnosti tohto trestného činu a osobu páchatel'a, trest zodpovedá zákonným zásadám pre ukladanie trestu. Špecializovaný trestný súd podľa jej názoru obžalovanému správne neuznal poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v „oľutovaní trestného činu a priznaní viny“, pretože tento sa v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní konanom 5. augusta 2020 nevyjadril, právo posledného slova nevyužil a v prípravnom konaní trestnú činnosť popieral. Z týchto dôvodov navrhol, aby najvyšší súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po zistení, že do úvahy neprichádza zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku ani zrušenie napadnutého rozhodnutia z dôvodov uvedených v § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutej časti rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktorá jej predchádzala, berúc do úvahy aj chyby nevytýkané v odvolaní, ktoré by opodstatňovali podanie dovolania z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolanie

obžalovaného je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd výrok o treste napadnutého rozsudku odôvodnil všeobecným konštatovaním, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy. Podotkol, že obžalovaný už raz bol v roku 1994 súdne trestaný, avšak hľadá sa na neho akoby nebol odsúdený, v evidencii priestupkov má dva záznamy pre malé blokové pokuty z roku 2013 a že bližšie poznatky k jeho osobe neboli zistené. Keďže u obžalovaného nevzhladol žiadnu poľahčujúcu či priťažujúcu okolnosť, pri ukladaní trestu vychádzal zo základnej trestnej sadzby.

Najvyšší súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním: odpisu registra trestov obžalovaného z 9. novembra 2021, odpovede na lustráciu v registri priestupkov z 9. novembra 2021, správ o povesti vypracovaných Mestským úradom Piešťany 18. novembra 2021 a Obecným úradom Boleráz 30. novembra 2021 a pracovného hodnotenia obžalovaného z 22. novembra 2021.

Z aktuálneho odpisu registra trestov vyplýva, že obžalovaný bol v minulosti odsúdený trestným rozkazom Vojenského obvodového súdu Bratislava, sp. zn. 4T/637/94, z 2. decembra 1994. V označenej veci sa osvedčil 25. novembra 1996 a hľadá sa na neho, akoby nebol odsúdený.

Obžalovaný má v registri priestupkov jeden záznam; ide o priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky z 25. apríla 2019, za ktorý mu bola uložená bloková pokuta vo výške 10 eur.

Pokiaľ Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že obžalovaný má 2 záznamy za malé blokové pokuty z roku 2013, tak toto odvolací súd vyhodnotil ako zrejmu nesprávnosť, spôsobenú doslovným prebratím dotknutej časti odôvodnenia z prvého rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-1T/21/2016, z 28. novembra 2017, ktorý bol v celom rozsahu zrušený a vec mu vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 6To/2/2018, z 20. februára 2019. Uvedené priestupky síce boli súčasťou registra priestupkov obžalovaného k 24. novembru 2017 (č. l. 2485), avšak pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní konanom 5. augusta 2020 sa už „neobjavili“ v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov obžalovaného z 3. augusta 2020 (č. l. 2733-2735), nakoľko z dôvodu plynutia času boli údaje o nich v evidencii priestupkov zlikvidované v súlade s § 89a ods. 7 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Obžalovaný je Mestským úradom Piešťany, kde má evidovaný trvalý pobyt, hodnotený neutrálne, a to aj z toho dôvodu, že v tomto meste nebýva už asi 16 rokov. Bližšie informácie o ňom neevidujú, pričom tamojšou mestskou políciou riešený nebol.

Zo správy Obecného úradu Boleráz vyplýva, že obžalovaný sa zdržiava v ich obci na adrese L. XXX, je ženatý, má dve deti a doposiaľ s ním neboli žiadne problémy.

Pracovné hodnotenie obžalovaného možno označiť za nanajvýš kladné. Uvádza sa v ňom, že je v spoločnosti Y., s. r. o., zamestnaný od 1. júla 2016 ako obslužný pracovník, pričom na tejto pozícii dosahuje vynikajúce výsledky vďaka aktívnemu prístupu, vyhľadávaniu nových príležitostí, cieľavedomosti, dôslednosti a vysokej miere zodpovednosti. Má komunikačné aj organizačné schopnosti, je pracovitý, zodpovedný a iniciatívny. Všetky zverené úlohy plní vždy presne a bez chýb.

Berúc do úvahy vyššie uvedené, najvyšší súd na rozdiel od súdu prvého stupňa v doterajšom živote obžalovaného nezistil žiadne také negatívne prejavy, pre ktoré by mu nemohol priznať poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu vo vedení riadneho života pred spáchaním trestného činu v zmysle § 36 písm. j) Trestného zákona.

Pojem vedenie riadneho života v zmysle naposledy uvedeného ustanovenia treba vykladať v celej jeho šírke, a teda nielen v rovine trestnej minulosti páchatel'a, ale z hľadiska jeho všeobecného dodržiavania právnych predpisov, občianskeho spolunažívania, plnenia si svojich povinností v rámci rodinného či

pracovného života a podobne. Skoršie odsúdenie a priori nebráni v priznaní tejto poľahčujúcej okolnosti, najmä ak sa týkalo menej závažného činu a od jeho spáchania uplynula primerane dlhá doba, počas ktorej páchatel preukázal polepšenie.

Obžalovaný bol v minulosti odsúdený len raz, a to v roku 1994 (t. j. pred viac ako 27 rokmi) šesťmesačným nepodmienečným trestom odňatia slobody, z výkonu ktorého bol navyše podmiennečne prepustený a hľadá sa na neho, akoby nebol odsúdený. Táto okolnosť s prihliadnutím na predchádzajúci odsek neumožňuje urobiť záver, že by obžalovaný pred spáchaním trestného činu v tejto veci nevedol riadny život. Ani priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky z 25. apríla 2019, za ktorý bola obžalovanému uložená bloková pokuta 10 eur, nie je takej závažnosti, aby ho diskriminovala v priznaní poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. j) Trestného zákona.

Najvyšší súd obžalovanému nepriznal (ním akcentovanú) poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, a to najmä z toho dôvodu, že z jeho vyjadrení nevyplýval ani náznak ľútosti nad spáchanou trestnou činnosťou.

Uznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona v tomto prípade nemá svoj praktický význam v tom smere, že by sa po jej zohľadnení trest uložený Špecializovaným trestným súdom ocitol mimo sadzby v dôsledku jej úpravy postupom podľa § 38 ods. 3, ods. 8 Trestného zákona, avšak odvolací súd ju v súlade s § 34 ods. 4, § 38 ods. 2 Trestného zákona zobral do úvahy pri určovaní druhu trestu a jeho výmery v prospech obžalovaného.

Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní zobral do úvahy aj neprimeranú dĺžku tohto trestného konania, na ktorej sa obžalovaný nijako výrazne nepričinil.

Obžalovanému bolo za inkriminovanú trestnú činnosť vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľky Policajného zboru, ČVS: PPZ-81/NKA-PK-BA-2015, z 3. júla 2015, obžaloba naňho bola podaná 18. júla 2016 a súdne konanie v dôsledku zrušenia prvého rozsudku Špecializovaného trestného súdu trvalo takmer 5 a pol roka. Dovedna bol teda obžalovaný vystavený trestnému stíhaniu skoro 6 a pol roka, čo s ohľadom na povahu tejto veci a konštantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva možno označiť za exces, aj keď nie taký výrazný, aby odôvodňoval použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona (viď R 10/2011).

So zreteľom na okolnosti preskúmaného prípadu, záujem na zabezpečení ochrany spoločnosti ako i osobu obžalovaného, jeho doterajší život a možnosť nápravy, najvyšší súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pričom zároveň dospel k záveru, že tento trest mu nie je potrebné ukladať v nepodmienečnej podobe, ktorá má byť posledným riešením - prostriedkom ultima ratio, resp. posledným liekom (ultimum remedium).

Skúšobná doba na 4 roky vo vzájomnej kombinácii s uloženou povinnosťou podľa najvyššieho súdu predstavuje dostatočne dlhú výstrahu pre obžalovaného a zároveň účinný prostriedok pri jeho náprave a ochrane spoločnosti.

Najvyšší súd v záujme posilnenia individuálnej prevencie uložil obžalovanému povinnosť zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Zameranie tohto poradenstva ponecháva na úvahu probačnému a mediáčnému úradníkovi, po tom ako sa v rámci mediácie bližšie oboznámi s charakterovými a povahovými črtami obžalovaného.

Na podklade týchto skutkových a právnych úvah najvyšší súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu vo výroku o treste, nahradzujúc ho vlastným trestom, uvedeným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.